

NÁRODNÍ KNIHOVNA

1001805938

»Alpský Věstník« vychází šestkrát ročně redakcí dra. Bohuslava Franty na Smíchově, Ferdinandovo nábřeží čis. 12 a dra. Viktora Dvorského v Praze-II., Karlovo náměstí čis. 21.

Věstník vydává český odbor slovinského alpského družstva v Praze a zaslá jej zdarma svým členům. Jinak obnáší předplatné na rok 3 K, pro členy klubů turistických 2 K. — Zakládající členové platí jednou pro vždy 100 K, výkonní 10 K, skuteční 6 K ročně. První rok kromě toho 2 K zápisného. Peněžní záležitosti adresují se českému odboru slovinského alpského družstva v Praze-III. 176; tamtéž jest administrace »Alpského Věstníku«.

Psací desky našich kancelářských stolů značka „JERRY“ nepraskají a neborčí se, vzdorují vodě, vlhku a horku. Záruka za lehký chod záruvek, centrálního závěru a žaluzie; tato nedá se nežem proříznouti. Běžné druhy K 70— až K 300. Cenníky na požádání.

JOSEF JIROUŠEK

americká zařízení úštěren a kanceláří.

Praha-II.,
Vladislavova
ul. č. 13.
Telefon 331X.

70.000 hektolitrů jemného ložáku vařeného z nejjemnějšího sladu a chmele je v obrovských sklepích Českého akciového pivovaru v Českých Budějovicích.

Pivo česko-budějovické

chová v sobě přemnoho přirozené kyseliny uhličitě. Jest proto řízné, osvěžující, lahodné a podporuje chuť k jídlu. Voda varní chová v sobě železitou sloučeninu působící příznivě na vývin krve.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

ORGÁN ČES. ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA.

ROČNÍK XVI.

VYDÁVÁ ČESKÝ ODBOR SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA, REDAKCE Dr. B. FRANTY A Dr. V. DVORSKÉHO

1 9 1 4

KNIH TISKÁRNA KARLA REYLA NÁST.
M. REYLOVÁ, PRAHA, MALÁ STRANA.

OBSAH.

Biologie v Alpách. Dr. V. Růžička	20, 54	Spolky:	
Dinara. Zd. Frankenberger	22	Savinjska podružnica	13
Dolenjským Krasem. A. Tavčar	33	D. O. A. V.	28
Dr. Kugy o horských stezkách Č.	73	Sbor delegátů S. P. D.	61
Hotel Prisojnik. J. Scheiner 25, 36, 58		Hrvatsko planinarsko društvo 62, 89	
K počátkům české turistiky v slovinských Alpách. G. A. Lindner			
Dr. J. Král	65, 85	Různé:	
Několik důležitých názvů v Julských Alpách Dr. H. Tuma 49, 69		Meteorologická stanice na Obiru 13	
Neštěstí na Skutě	5	Neštěstí na Vrtače	28
Nově přístupná pohoří na poloostrově balkánském. Dr. V. Dvorský	1	Ze Zajzery	28
Stěnami Malého Triglavu v zimě. P. Kunaver	81	Vzpomínka na triglavskou turu O. Brauner	28
Západní stěnou na Viš Dr. J. Čermák	3, 17	Vánoce v slovinských Alpách	43
Z ledovcové tury ve Štubajských Alpách Dr. R.	9	Planinsky koledar	45
Zpráva o činnosti českého odboru slovinského alp. družstva v roce 1913	42	Lovecký zámek v Saviňských Alpách	61
Zprávy ze slovanských Alp a Přímoří:		Čestný dar vůdci Komacovi	61
Chaty a hostince:		Přírodní park na Mljetu	76
Česká chata	12, 88	Geologické mapování vých. území Julských Alp	89
Koritnická chata	13, 88		
Zoisova chata	27	Literatura:	
Hotel Zlatorog	61, 76, 89	Anna Řeháková. Na horách	15
Chata na Křiži	76	J. Penížek. Na jih	30
Planinski Dom na Vršiču	76	Výroční zpráva svazu lyžařů v král. Českém	30
Prešernova chata	76	L'opera del Club Alpino Italiano nel primo suo cinquantennio 1863—1913	31
Rušská chata	76	Dosažení jižní točny	31
Korošica	76	Zeitschrift des Deutschen und Österreich. Alpenvereins. Sv. XLIV. 1913	46
Gregorov dvor	88	Moriggl. Von Hütte zu Hütte	46
Německá chata ve Vratech	89	Der Semmering und seine Berge 63	
Chata na Černé Prsti	89	Steinitzer. Aus dem unbekanntem Italien	63
Cesty a výstupy:		Krebs, Länderkunde der österreichischen Alpenländer	63
Cesta na Rinku	12	Daneš-Domin. Dvojím rájem	78
Výstup na Babu	13	The Canadian Alpine Journal	78
Mrzlá Gora	13		
Cesta přes Puncu	14	Různé zprávy:	
Výstup ze Zaolťarji na Montasio 28		Italská výprava do Himalají	15
Krnični Turm	44, 100	Zákaz alpismu	16
Velika Ponica z Marfulku	45	Taneční ústav na Lokrumu	30
Výstup na Divju Kozu	45	Nová chata ve skupině Montblanku 47	
Vůdce Baumgartner	45	Úrazy v horách	63
Výstup na Kočnu	61	Haller-Anger-Haus	64
Dopravní prostředky:		Povinné pojištění	64
Dráha na Učku	62	Zprávy železniční	78
Automobilové linie v Goricku	77	Kolisání tlaku vzduchu	101

ALPSKÝ VĚSTNÍK

ORGÁN ČESKÉHO ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA
ROČNÍK XVI. 1913. ČÍSLO 1.

Dr. VIKTOR DVORSKÝ:

Nově přístupná pohoří na poloostrově Balkánském.

Nové hranice balkánských států nejsou sice dosud přesně vytýčeny, přece však nechybí nám již na celkovém přehledu, které skupiny horské se dostanou trvale do rukou států, schopných zavést pořádek. Velkou výhodou bude již to, že pohoří až do války hraničící na území turecké a proto nejistá oclla se nyní uvnitř teritoria srbského, černohorského, bulharského nebo řeckého, nebo na hranici států pokojnějších. Tak se stane snáze přístupnou Velika Ljubična na hranicích Bosny a Novopazarska, vrcholící 2239 m, ač-li politické vztahy Rakouska k srbským státům se polepší. Ostatně vymoci si svolení obou vlád nebude nikdy obtížno a osobní bezpečnost je v bývalém sandžaku úplná. Docela bezpečnou bude návštěva srbského Kopaoniku (2140 m) a černohorské Bjelastice (2100 m), krásně zalesněné a plné jezer. Zejména pak otevře se turistice kotlina Plavská s velkým Plavským jezerem, jejíž obě města Gusinje a Plav budou neobyčejně vhodnými východisky. Kotlina má ráz čistě alpský, stopy glaciální jsou tu dokonce i mohutněji vyvinuty než v jihovýchodních Alpách. Věvec hor nad kotlinou Plavskou počíná na severu Sjekiricou (asi 2000 m) a Visitorem (asi 2200 m), obojí pohoří je rozděleno údolím Limu. Visitor vyniká pohledy na Plavské jezero a skvělým lešním porostem, s malebnými usedlostmi, karaulami a rozsáhlými svahy travin. Přístupný je docela lehko. S ním souvisí Zeletin (2100 m). Hlavní horská massa kupí se na západě Plavské kotliny, zejména okolo jejich výběžků Grnčaru a Vrmoše. Od Kučke řeky táhne se obrovský polokruh Iljine Glave — Mojan — Planinica — Maglic — Vila — Grebeni Selc

k sedlu Predelec, kdež se spojuje s vlastním systémem Vysoké Prokletije, dosahujícím výšky 2700—2800 m. Přimo od města Gusinje otvírají se pohledy do údolí Vusanj, Dolje, Grbaj s velkými cirkovými závěry. Zde ovšem rozhodne přesnější vytýčení hranic, případně-li horský hřeben Černé Hoře nebo „svobodné“ Albanii, a tím bude určena také jeho turistická budoucnost. Pozoruhodno je, že černohorské úřednictvo v Plavu má již otázku návštěvy turistů na mysli a jakmile se poměry uklidní, lze očekávat leckterá prospěšná opatření. Na jihovýchodě Plavské kotliny pokračuje systém Prokletije Bogičevicou (2300 m) a otáčí se hřebenem Dio na sever k planině Mokre, pokračuje pak Hajlou a Rosulijou (obě asi 2300 m) na severovýchod. Tento hřeben dělicí údolí Limu a Ibaru od Metochije je velmi divoký, lesnatý, prorván na jižní straně úzkými roklami řek, Dečanské a Pečské Bistrice. Východiskem pro něj bude zejména Peč, na severu pak Rožaj.

Pohoří dělicí Kosovo a Metochiji je nízké a proto alpinisticky bez významu, ač skýtá jinak velmi pěkné výhledy. Za to na jih od Prizrenu setkáváme se s mohutným horstvem, planinou Šar (2300—2500 m). Šar je odlesněn, má však krásné vysoké louky a přístup je vesměs snadný. Nejlepším východiskem pro Šar je Tetovo. Jihozápadně od Šaru zdvihá se jeden z nejzajímavějších horských massivů na poloostrově Balkánském, Korab, dle mohutných stop glaciálních odhadujeme jeho výšku na 2600—2700 m. Též Korab bude úplně v teritoriu srbském. Z hor makedonských největší turistickou budoucnost má Perister 2532 m, který se zdvihá přímo nad Bitolji a má tedy již železniční spojení. Blízké sousedství jezera Prespanského též prospěje nemálo k jeho oblíbě. Rovněž horská přehrada (2000 m) dělicí jezera Ochridské a Prespanské bude turisticky cenná. Z jiných hor makedonských dlužno uvést uvnitř srbského území Goležnicu a Karadžicu planinu (2500 m, přístup z Velesu) a Nidžu planinu na hranici srbskořecké.

V novém území bulharském stane se přístupným mocné horstvo Pirin (přes 2600 m), v novém Řecku pak zejména Olympos (2985 m).

Hlavní otázkou pro rozvoj horské turistiky bude ovšem výstavba nových železnic, za níž ostatní pokroky přijdou samy. Srbská vláda se ujala práce velmi energicky a ještě za války přikročeno k vyměřování železnice přes Rašku do Mitrovice. Ji bude spřístupněn Kopaonik. Pro nejbližší dobu zamýšlené trati z Kosova do Prizrenu a ze Skoplje přes Tetovo, Gostivar a Kičevo do Ochridy pozdvihnou návštěvu Šaru, dráha Kočany-Štip-Prilep-Bitolj usnadní příjezd k Peristeru od severu. Pro horskou turistiku nejdůležitější byla by však severní adriatická železnice, jejíž trať jsme stanovili s prof. Cvijičem a Danešem: z Mitro-

vice do Peče, na Vysoké Dečany, pod Bogičevicou do Plavu, Gusinje, pod Predelcem do údolí Cijevny a jím do Podgorice a Baru (event. Skadaru). Uskutečnění této dráhy, která by vedla až i ve výši 1600—1700 m (pod Bogičevicou) je odvislo od toho, případně-li celé údolí Cijevny Černé Hoře čili nic.

Turistické organizace pro srbské hory dosud není, ale doufejme, že se vyvine při srbské geografické společnosti, jejíž „Glasnik“ zavedl již zvláštní turistickou rubriku.

▽ ▽ ▽

Dr. JIŘÍ ČERMÁK:

Západní stěnou na Viš.

Kdož ví, čím se letos uboží turisté na Gorensku provinili, že je nebe denně musilo trestati lijákem. Za celý červenec neuplynulo snad 24 hodin bez deště. Také v neděli 20. července 1913 ráno když jsem vstával o 1/2 hod. v dobrém úmyslu podniknout jíttní výstup na Špik — turu, která se doporučuje pro training jak v stoupání tak i ve svatě trpělivosti — přšlo a hustý déšť bubnoval na plechovou římsu pod oknem tak divoce, že jsem si spokojeně zase ulehl v blahém vědomí, že mohu klidně spát až do oběda. Toť se ví, když v 8 hodin ráno jsem procitl, bylo už dávno docela hezky, slunce mi svítilo otevřeným oknem až do lůžka a ponoukalo mne k zbytečné zlosti, že jsem si zkazil prvou cvičnou turu, potřebnou každému, kdo chce rychle zase po delší přestávce městského lenošení vžít se do horské turistiky. Dr. V. Prachenský, s kterým jsme se smluvili na ostřejší tury, přijede a najde mne nepřichystaného.

Sotva opustil jsem svůj pokojik, už na mne z chodby pokojská volala, že Dr. V. Prachenský je tu. A neklamným dokladem této zprávy byla statná postava trentskeho vůdce Komace, který s papirosou v ústech dlouhými, volnými kroky měřil silnici před hotelem a zřejmě celým svým zjevem prozrazoval, že dnes je den odpočinku pro něho i pro jeho pána. Za krátko již seděl jsem s panem Dr. V. Prachenským u snídání a věděl celý program příští tury: Zítřa odpoledne společně s panem Stüddlem odjedeme do Zajery a odtud pozítří severní stěnou na Viš. Abychom příliš neodvykli pohybu, trainovali jsme, pokud nepřšlo, ležení v různých posicích pod hebkou zelení modřinů na úpaří

Vítavce, pokud přelo, cvičili jsme svoje svaly ve válečné na kuželniku. V pondělí za mírně nejistého počasí opustili jsme odpoledním vlakem Kranjskou Goru; ve vlaku očekával nás pan Stüdl, který přijel z Mojsstrany. V Ovčevsi dovolávali jsme se marně Oizingra; dům jeho byl sice otevřen, ale opuštěn. Teprve dobří sousedé nám prozradili, že seče na lukách v Zajzeře. Poslali jsme za ním Komace a sami ubírali se krásným údolím Zajzerským k chatě.

Na chatě byli pouze tři turisté, Němci; chystali se na výstup přímou, střední cestou na Montáž (Špik nad Policami), ale mnoho kuráže zřejmě neměli, neboť stále by byli rádi od nás zvěděli, jak cesta ta asi vypadá. A zvláštní náhoda tomu chtěla, že my tři jsme všichni cestu znali — ale před upravením. Slíbili jsme však svým spolustolovníkům, že naši vůdcové jim jistě podají zprávy žádané. Ale Komac s Oizingrem jako naschvál dlouho nešli. Objevili se teprv po 9. hod., když jsme už vstali od stolu a ubírali se do podkroví na lůžka, a přinesli nemilou, ale ne právě překvapující novinu, že venku prší.

V úterý 22. července probudil nás fukot na dvěře o 3. hod. ranní. Vstali jsme. Vzal jsem kabát, tlumok, sekýrku a boty do náruče a (abych nebudil ostatní, ještě spící) sešel s tím do jídelny, kde dokončil jsem svůj úbor. Brzy se za mnou dostavili i druží pánové; ke 4. hod. jsme již opustili chatu a vešli do jitrního šera pod zachmuřenou oblohu. Bylo mrazivo, ale dik spoustám horkého čaje nebylo nám nijak zima, ba, když minuli jsme rovnou část údolí a pod úpatím Malého Nabojce začali stoupati strmě přes lučiny a bukové houštiny do Žabnické Krnice, pořádně jsme se zapotili. Obrovské severní srázy Divje Kozy a Više se nám přiblížily, se svými stěnami zachmuřenými a prorytými stržemi jako vráskami. Tu a tam do záhybů nehybného skalního kolosu vniká strmý sněhový pruh, traťící se neznatelně ve výši. Kamení kdesi zarachotilo — a již objevují zkušené oči mých spolčovníků dva pěkné kamzíky, prchající kamsi do stěn Više.

Balvanitou kotlinou stoupáme k sedlu mezi Viš a Nabojec. Drobný déšť smáčí naše nepokryté hlavy. Zmocňuje se nás — dle různosti povah — vztek a resignace, neboť před námi stále s větší pravděpodobností vyrůstá možnost, že bude nutno od tury upustiti. Ještě vyplašili jsme jednoho pěkného kamzíka — zdejší hory jsou revírem saského krále — a pak stanuli jsme na sedle. Mrazivý vítr nás roztrásal a řídké dešťové krůpěje hnal nám do očí. Čekáme; vůdcové besedují spolu, Oizinger nám ukazuje nástup do severní stěny, a krouží povážlivě hlavou, že dnes asi z tury nebude nic. Mokré skály a zkrehlé ruce — toť okolnosti, jež těžkou úru plně znemožní.

Pojíždáme zatím něco ze zásob, jednak abychom se zahřáli, jednak abychom si ukrátili dlouhou chvíli. Déšť neustává, ale také se nestupňuje. Naše zuřivost nezná mezí při pomyslení, že jsme si pěkně vyšli na sedlo Nabojce; a proto jsme ve 3 hod. vstávali, a proto jsme si vzali dva vůdce!

Přilétla myšlénka — kdož ví, kde se vzala, a nebyla zlá. Navrhovala kompromis: když sedlo Nabojce je málo, severní stěna Više mnoho, zkusme stěnu západní. Oizinger se s radostí myšlénky ujal, a když ten byl pro ni, byli všichni ostatní tím spíše. (Přistě dále.)

▽ ▽ ▽

Neštěstí na Skutě.

Do spokojené a veselé nálady pozdního večera v kazině Muriho v úterý 29. července t. r. padl stín. Rozšířila se kvapem mezi hosty poplašná zpráva, že stálo se v horách neštěstí. Vzrušená společnost žádala si věděti určitějších zpráv, ale p. Muri krčil rameny, že více neví, než co zaslechl od Krče. Poslové, vyslaní ke Krčovi — B. Kruis a Dr. Čermák — zvěděli, že česká společnost, přišlá podvečer z Logaru, přinesla na chatu zvěst, že na Skutě kdosi spadl; dnes prý jej hledala záchranná výprava z Bistrice, ale marně, i bude zítra v hledání pokračovati. V kazině konána na to ihned porada přítomných členů výboru, a když Dr. Čermák prohlásil, že půjde zítra na Skutu přidat se k výpravě, navrhl Dr. Franta, aby přibral vůdce a dělníky a vedl celou záchrannou výpravu, financovanou českým odborem S. P. D. Nové návštěvě u Krče — pozdní hosté byli tentokrát Dr. Franta a Dr. Čermák — zdařilo se po delším diplomatickém vyjednávání přesvědčiti vůdce o nutnosti výpravy té, ač námitky jeho, že půjde příliš na nejisto, byly více než oprávněny. — O 3. hod. ranní vyšli Dr. Čermák a Krč na chatu, aby zastihli ještě vůdce Ošipa a oba dělníky, zaměstnané při stavbě stezky v severní stěně Rinky, dříve než odejdou za svou práci. Oba dělníci věděli již více; včera hledali nešťastníka tři z Kamnické chaty a s jedním z nich dokonce mluvili. Spatřil prý ležeti tělo as 50 kroků nad posledními sněhy nad Vodine. Zprávu touto změněn plán tak dalece, že místo na Skutu ubírala se výprava, přibravši vůdce Ošipa a oba dělníky, totiž jeho bratra a syna, na Vodine. Poněvadž nebylo možno doufat, že naleznou nešťastníka na

živu, vzali pouze lana, dvě dlouhé latě (jako nosítka) a několik prostěradel. Na Vodine byli již před sedmou hodinou ranní a pečlivě obhlíželi dalekohledem stěny Skuty i Rinky a každý podezřelý stín nebo temný bod ve stěně nad Vodinskými sněhy podrobili pečlivě prohlídce, ale marně. Po člověku nikde ani stopy. Rozhodli se tedy vyčkatí příchodu onoho, který včera tvrdil, že již hledaného viděl, a že proň dnes přijde, a nabídnouti mu svoji pomoc. Místo toho však objevila se za krátko na Savinjském sedle čtyřčlenná záchranná výprava z Lublaně, pp. Kunaver, Brinjšek, Bizjak a Hrovatin se starým nosičem Blažem Plaznikem. Nově příchozí přinesli určitější zprávy. Pohřešovaný je student Janko Petrič. Vyšel v neděli ráno z Kamnické chaty s přáteli Tominškem (ml.) a Hilbertem; pod Skutou se od nich oddělil, odbočil od značené stezky a zaměřil k hřebenu mezi Skutou a Rinkou, aby po něm vyšplhal k vrcholu Skuty. Chvilí ještě se přátelé dorozumívali voláním, brzy však bylo slyšetí hřmění padajících kamenů — a od toho okamžiku mizí po Petričovi stopa. Na Skutu nepřišel, na Zojsovu a Kamnickou chatu také ne, domů se nevrátil. V úterý hledali jej na jižní straně Skuty studenti Tominšek a Cvetličič s několika Windischgrätzovými hajnými, ale nadarmo; zatím zvěděli o tom i v Lublani, a v úterý večer vydala se odtud výprava za zmizelým. Tolik bylo nyní jisto, že nešťastníka nutno hledati na Jezerské, severní straně Skuty. Plán byl brzy hotov. Poněvadž přes pečlivé pátrání nespátřila naše výprava nikde ve skalách ani stopy, nutno předem prohledati přihorn šterbinu, zda zmizelý nezapadl mezi skály a sníh; bude-li to bezvýsledno, nutno vystoupiti stěnou Rinky a hledati s hora, zda neuvázl pohřešovaný v některé z vodních stříží, hojně rozrývajících severní srázy Skuty, kde ovšem z dola byl by zrakům pátrajících zakryt.

Na Savinjském sedle většinou odloženy tlumoky a zanechána nosítka, kterými též lublaňská výprava byla opatřena, a starý Blaž Plaznik a Krč zůstali u opuštěných věcí. Ostatní vstoupili do strmého, těsného, sněhového zákoutí, sevřeného výběžky Rinky a Skuty, a rozdělili se ve tři proudy. Vůdce Ošip, jeho syn a Dr. Čermák drželi se přihorní šterbiny pod Rinkou, kde strmé stěny naznačují zřetelně, že ten, kdo přes ně spadne, spadne až na sníh, bratr Ošipův postupoval poněkud stranou od nich, více ke středu pole, lublaňští zaměřili napříč strmého sněžistě směrem k protější stěně Skuty. Sněžistě objevilo se brzy jako řádný karový ledovec; strmá, hladká plocha obnaženého, zvonivého ledu, hodně krytého drobným, přimrzlým kamením, kladla veliké překážky postupu; za nedlouho v ledovém srázu, kde každý krok bylo nutno sekyrkou vybojovati, objevily se mohutné trhliny (až 10—15 m

hluboké, 1—3 m zšíří). A tu náhle ozval se uděšený hlas Ošipa-dělníka, že již netřeba dále se trmáceti, tu že leží hledaný student mrtev. (As o 1/2 11. hod. dopol.) Prudkým pádem bylo tělo vraženo do úzké ledové šterbiny hlavou dolů tak, že pouze bosé nohy bylo v těsném tom hrobě viděti as v hloubi pěti metrů. V krátké chvíli bylo všech osm lidí na okraji šterbiny; dáno znamení Krčovi a Plaznikovi, aby přinesli nosítka a potřebné věci z tlumoků; zatím část chystala lana, část sekyrkami upravovala řádný stupeň na okraji praskliny a k nastávajícímu obtížnému sestupu tesala řadou schody do pevného, ledového srázu. Staříčkův — třiasedmdesátiletý — Plaznik nabídl se sám, že spustí se do praskliny k mrtvole. Navázan na lana a držen několika silnými pažemi dostal se vzdušnou cestou do náležitě hlubiny a druhé lano upevnil na nohy nebožtíkovy. Vzdr všemu úsilí nebylo možno smutným břemenem hnouti; bylať mrtvola k stěnám trhliny přimrzlá. Plaznik musil sekyrkou nejprv, kde bylo třeba, osvoboditi tělo ze zajeť ledovce a pomáhati účinně, než zdařilo se konečně spojenému úsilí lublaňských pánů a Ošipa vyvléci je až na okraj trhliny. Pohled na rozbitou a téměř obnaženou mrtvolu nešťastného horolezce byl smutný a dohrzoval, že pád jeho z výšin hřebene až na ledovce byl strašlivý. Dr. Čermák s Ošipem a Plaznikem, který zatím též vytážen z jícnu ponurě ledovcové praskliny, zavinuli mrtvolu do prostěradel a upevnili ji na nosítka lany; pak nastal obtížný transport po ledovci. Zatím co Krč spěchal napřed do Jezera a p. Brinjšek přes Savinjské a Kamnické sedlo do Bistrice podati zprávu, spouštěli ostatní nosítka, upevněná na laně 60 m dlouhém, po ledovém srázu jako saňky. S nosítky sestupoval a řídil jich směr Ošipův bratr, rovněž zabezpečen lanem. Pouze při překonávání nejnižší trhliny zdržela se smutná výprava poněkud, neboť provaz, jímž Petrič ovinut, povolil a uvolněné nohy uvázly na okraji ledové jámy. Bylo nutno převázati celé lano, což s pomocí Ošipa provedli p. Bizjak a Dr. Čermák. Pak již, když došla výprava na sněhové svahy na úpatí ledového srázu, dál se další transport hladce. P. Bizjak, Hrovatin, Kunaver a ml. Ošip střídavě drželi lano, na němž nosítka uvázána, a ostatní sledovali je, hledíce, aby nikde nevážla. Když již unikli z dosahu nebezpečí pádu kamení, uvolněno tempo, členové lublaňské výpravy šli na Savinjské sedlo pro zanechané tam svoje věci, ostatní zatím dopravili nosítka až v místa, kde stezka vystupuje ze sněhů do balvanitého svahu, a tam dopřáli si krátkého oddechu. Než nastoupena další cesta, obstoupili vůdcové s obnaženými hlavami nosítka a Plaznik modlil se s nimi očičenáš za zemřelého — a hory, pro které hoch svůj mladý život položil, stály

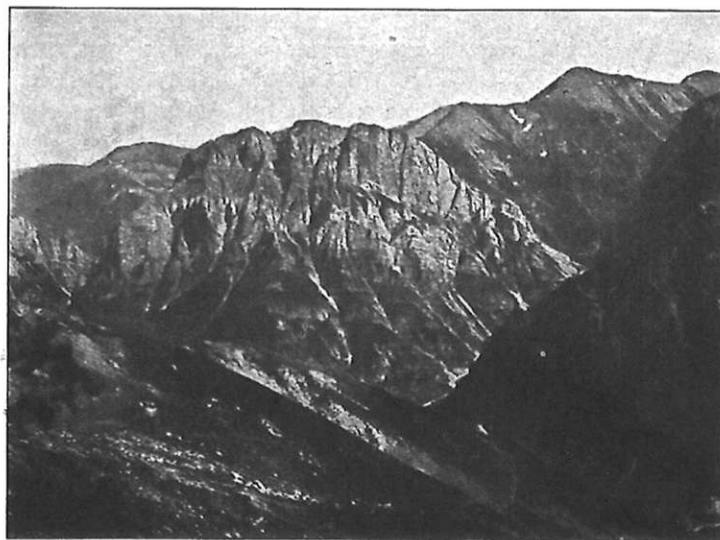
mlčky vůkol a nečtěně přihlížely smutnému obřadu, zářice jasem svých skal a sněhů v plném slunečním svitu skoro jakoby provokativně chtěly upamatovat člověku, je-li v skutku pravda, že je on pánem přírody. Všem účastníkům výpravy vryl se jistě tento dojemný okamžik nesmazatelně v paměť. — Po stezce směrem ke Žrelu — směr tento volili, poněvadž má méně serpentín — nesli dělníci a vůdcové střídavě nosítka na ramenu. Nad Žrelem očekával výpravu Krč, který si cestou rozmyslel, že na zprávu v Jezeru nikdo nespěchá, kdežto v Žrelu že bude asi spíše třeba silných rukou, a zatím z chaty donesl osvěžení (černou kávu, mošt a vodu). V Žrelu samém chtěli účastníci lublaňské výpravy i Dr. Čermák navázat jak nosítka, tak i oba jich nosiče na lana, ale ti odmítli, že sejdou lépe a rychleji bez této pomoci. A skutečně, bratři Ošipové provedli brilantní kousek. Snesli břímě přes 80 kg těžké strmými stupni, vytesanými ve skalním žlebu, aniž mohli se zadržeti při sestupu rukama drátěných lan, zde k zabezpečení napjatých. Ošip syn pomáhal místy otci, kterému spočívala téměř celá váha na hlavě a v týle, druhému pomáhali Krč a Plaznik. Za několik minut byli již na sněžišti pod Žrelem a tu zase pustili nosítka přímo dolů jako sánky, brzděné několika silnými pažema. Na stezce pod Rujavým Plazem následoval poslední oddech. Prostěradla, jimiž místy prosakovala krev, byla hustě ověncena a zakryta rudými květy alpské růže. Tiše ubíral se pak průvod hlubokými lesy a lučinami horní Kočny, přešel u „krojače“ silnici a zabočil vozovou cestou ke kostelu. O 4 h. odpolední již přijala chladná márnice u kostelíku sv. Osvalda tělesné pozůstatky nešťastného turisty. —

Po výměně několika telegrafických depeší ustanoven pohřeb v Jezeru na pátek o čtvrté hodině odpolední. Páteční den byl proto v jezerské kolonii dnem mimořádným. Od časného rána rozcházely se drobné hloučky Jezerčanů různými směry do horní a dolní Kočny, na Velíki Vrh, na Roblekovu planinu, do Podstořičského údolí a jinam, krátce na všechna místa známá bohatou květenou. K poledni vraceli se členové jednotlivých výprav s objemnými tlumoky naplněnými dary flory na zádech a s náručemi plnými květin. — Zahrádka kazina Muri proměněna v květinářskou dílnu, kde pod obrátním vedením pí Kruisové za laskavého přispění ostatních dam jezerské kolonie — slč. Kruisových, pí a sl. Mazánkové, pí a sl. Sýkorové, pí Ferfoljové a j. — vyrostly dvě obrovské kyfice pestrých horských květů. Také dámy z kolonie Makelkove a villy Vernikove věnovaly věnce uvité z darů alpských lesů a lučin, takže rakev byla květy zahrnutá. —

Po 5. hodině večerní přijel pohřební vůz s rakví z Lublaně. Za

ZÁVĚR ÚDOLÍ GRBAJ V PROKLETJI.

PLANINA ŠAR.

K ČLÁNKU: NOVĚ PŘÍSTUPNÁ POHŘÍ
NA POLOOSTROVĚ BALKÁNSKÉM.

Fotografoval Dr. V. Dvorský.

assistentce lékaře z Velikovce*) tělo přeneseno z prosté rakev, urobené po domácím způsobu místním truhlářem, do kovové schránky; jezerský farář vykonal za neobyčejně hojně účasti všech členů jezerské kolonie i domácích lidí pohřební obřady, načež všichni účastníci doprovodili rakev až k vozu, do něhož byla vložena. Dojati rozcházel se večer účastníci pohřbu, litující mladého života, zmařeného mladistvou nerozvážností a přeceněním vlastních sil . . . Hory toho večera rudě zahořely řevavěním Alp a chmurný kout mezi Rinkami a Skutou plál nejkravěji. Snad se necitelné hory světelným efektem přece jen loučily s tím, který je miloval až k smrti?

▽ ▽ ▽

Z ledovcové tury ve Štubajských Alpách.

Letos zdálo se téměř již vyloučeno, že by se slunce vybavilo ze zakaboněných nebes a poskytlo naději na několik snesitelných dnů. Konali jsme bedlivě meteorologické pozorování na teploměru, tlakoměru, aneroidech, psychometrech, hygrometrech, anemometrech, barografech, thermografech. leč ani theorie měsíčních čtvrtí se tentokrát neosvědčila. Posléze jsme si řekli s kolegou Dr. K., že pojedeme, kdyby třeba meteory padaly. Bylo to ku konci července. V Praze lilo jako z konve — ale ku podivu — sotva jsme se v nočním rychlovlaku Praha — Linec poněkud probrali z jakéhosi „spánku“, obdařilo nás slunce svými paprsky, pravé, nefalšované slunce. A již nás neopustilo. V Salzburku byli jsme ovšem ještě uvítání obligátním „Schnürregen“, ale jen na chvílku, v Innsbrucku večer jsme již byli přesvědčeni, že se počasí obrátí! A skutečně! Nastal nádherný den jízdy průsmekem Brennerským do Pflersche a Gossensassu, odkudž ještě odpoledne jsme vystoupili na Magdeburskou chatu (2422 m n. m.) ve skupině Štubajské. Konečně jsme byli v horách, mezi sněhem, a to čerstvě napadalým. Z večera ještě nádherná bouřka s vydatným lijavcem se snesla nad chatou, dodávajíc tím větší naději na pěkné počasí ve dnech příštích. Cíl naší cesty nazířící byla chata na Bechru (3205 m.) podle mapy vzdálená 5—6 hod. od chaty Magdeburské.

*) Chování tohoto lékaře, Němce, který v klobouku na hlavě a s cigaretou v ústech vykonal úředně nařízený dozor v márnici na posvátné půdě hřbitovní, bídilo cynismem svým u shromážděných pohoršení. Trochu více šetrnosti k okolí bylo by bývalo i při vykonávání úřední povinnosti na místě.

Vydali jsme se bez vůdce, v ruce s mapou pouze spojení jednotlivých chat vyznačující v plném vědomí, že zabloudí ve sněhu tamním je nemožno. Ještě za soumraku, v průvodu Videňáka, posluchače práv, jenž s námi přenocoval, jsme vykročili do umrzlého sněhu. Kolkolem něco málo skal, v nichž bylo lze zřítí z alpské flory poskrovnu alpskou sasanku (*dryas octopetala*), a *soldanella pusilla*, dále pak vše okolí bylo překryto stkvoucím novým sněhem, místy 1—2 m hlubokým.

Hravě přelezli jsme východní i západní Feuerstein, chtějice odpoledne odpočívali na Becheru v chatě císařovny Alžběty, jež nám z dálky svůdně kynula. Než dosti jsme se přepočteli spoléhajice na vlastní odvahu. Ovázali jsme se všichni tři lanem a pustili se na zdařbůh nekonečným polem sněhovým k chatě. Než blížilo se poledne, slunko notně upalovalo a my byli stálým bořením se po kolena v rozměklém sněhu brzo znaveni. A hle! Na severní straně zdvihal se malebně jakýs skalnatý, místy pouze zasněžený hřbet a tu mne a vídeňského turistu napadlo, že bude lépe léztí trochu po skalách nežli se brodit ve fádním sněhu. I rozhodli jsme se oba, raději šplhati po hřbetu. Kolega Dr. K. neměl valně chuti k lezecké túře a ubíral se v jakýchsi starých stopách přímo k chatě, v domnění, že tam bude mnohem dříve. My dva zbylí, jsouce opačného názoru, odebrali jsme se zatím do sedla pod hřbet a zde při chudém obědě ze zásob ruksakových v duchu jsme lítovali Dr. K., jak asi se dře ve sněhu. Počasí bylo skvostné. Nebe bez mráčku, a na něm vysoko právě na zenitu usmívalo se na nás žhavé slunko. Než bylo již po jedné po poledni a bylo nutno jítí dále. Přivázavše se, nastoupili jsme pouf po hřbetu, směřujícím k Freigerscharte. Šťastně jsme se dostali na prvý vrcholek, krok za krokem vážice po úzkém hřebenu, obklíčení po obou stranách srázným sněhovým svahem 300 m dolů se fáhnuocím. Slézali jsme dále vrcholek za vrcholkem, sedlo za sedlem po hřbetě, který se nám nyní již nejevil tak nepatrným a snadným jako tam zdola, nýbrž v pravdě nekonečným. Lezení trvalo již dobré 4 hodiny i byli jsme notně utrmáceni. Tu jsem neviděl jiné spásy, než sjetí „po zádech“ sněhovým svahem dolů do severního sněhového žlabu, abychom se takto zbavili nekonečné skalní lezenice, dávaje takto v duchu přednost putování v rozbředlém sněhu a za pravdu kolegovi Dr. K., jenž byl již asi dávno u cíle. Dole v kotlině sněhové jsme totiž již viděli vyslapané stopy směrem k Freigerscharte. Než ani se nám, zejména mému soudruhovi, z hřbetu nechťelo. Vyhlička byla okouzlující. Na západě vystupoval daleko na obzoru v podobě špičatého jehlanu sněhového „Zuckerhütli“ nejvyšší špička Štubajské skupiny, bliže k nám Wilder Freiger a nesčíslné vrcholky vesměs zasněžených Štubajských a Otzhalských Alp. Slunce se již sklánělo k západu.

Dalo mi to hodně práce, bych přemluvil druhu ku sjezdu. Vždyť žlab do něhož nám bylo sjetí, byl hluboký a svah sněhový, do něhož právě slunce vrhalo své žhavé paprsky, byl velice příkrý. Soudruh trval dlouho na svém, že půjde dále po hřbetu. Když jsem mu konečně vysvětlil, že cesta je ještě dlouhá a že budeme vyčerpáni lezením po skalách a že naprosto není možno se pak dostatí do večera bez tak se již kvapem blížícího do chaty, dal si konečně říci. Dle úmluvy zůstali jsme svázáni lanem. Soudruh se rozjel první provázen mým upozorněním „brzdít!“ Provaz se v mžiku napjal a brzdice silně sekerkami v krásném jemném sněhu, sjížděli jsme opatrně, — jakoby na sáňkách — do hlubiny. A však ona klidná jízda netrvala ani co by napočítal deset. Pojednou se mi zdá, že se snih s námi počíná pohybovat a že nás tlačí. A vskutku již jsme byli jako ve vlnách dravé horské bystřiny zmítání dolů. Volám zplna hrdla „brzdít seč síly stačí!“ Než moje volání bylo bez účinku. Váhy přibývalo, skoro již jsem viděl sebe i druhu zahrabána v lavině. Byl to hrozný okamžik. Soudruh po několika přemetech byl hnán sněhem hlavou dolů. Brzdil jsem do vyčerpání sil. Nadarmo. Na štěstí snih najednou se na méně příkrém svahu umírnil v pohybu a posléze zúplna se zastavil. Celá ta epizoda odbyla se v několika minutách. Soudruh bez klobouku a bez sněhových brejlí — jež někde pohřbil ve sněhu — seděl dole a usmíval se. Následovalo obapolné vřelé stísknutí rukou, a vzájemné dikúvzdání.

Pak jsem rychle oblékl rukavice, povolil příteli provaz, jimž byl při vleku v lavině tak důkladně utažen, že téměř dýchatí nemohl a zapalivše si cigaretky za odměnu šťastně odbytého dobrodružství, stoupali jsme dále. Ve starých stopách jsme došli Freigerscharte a pak v hlubokém sněhu dále podél stěn Freigru k sněhové stěně i dorazili jsme po 9. hodině večerní do chaty na Becheru (3203 m). kolega. Dr. K. došel sem pohodlně již o 4 h. odpoledne, a měl o nás velké obavy. Po krátké rozmluvě a delší večerí spěchali jsme spát. — Bylo toho na první den pobytu v horách trochu mnoho.

Dr. R.

▽ ▽ ▽

Ze slovanských Alp a Přímoří.

STATISTIKA Z LETOŠNÍ SEZONY V JEZERSKU. Ačkoliv pohoda od 20. července do 16. srpna nebyla turistice příznivá, přece byl celkový výsledek sezony velmi dobrý. V prvé době střídaly se deště

a chladna s pěknými dny, až teprve od 16. srpna zůstalo trvale krásně do 15. září, kdy pouze 21. srpna a 5. září krátce přelo. První hosté zavítali do Jezerska koncem června a od 20. července zůstaly všechny byty famléž obsazeny do konce srpna. V plné sezoně bývalo v Kazině Muriho 60—70 příborů u oběda, u Makeka 25—30.

Na České chatě dostoupila návštěva do 13. září čísla 513, z čehož bylo Čechů 269, Slovinců 195, Němců 38, Chorvatů 11. Z úhrnného počtu členů S. P. D. 210. Dosavadní návštěva České chaty byla:

roku 1900 . . . 428,	roku 1906 . . . 289,
" 1901 . . . 352,	" 1907 . . . 380,
" 1902 . . . 323,	" 1909 . . . 376,
" 1903 . . . 422,	" 1910 . . . 319,
" 1904 . . . 353,	" 1911 . . . 413,
" 1905 . . . 275,	" 1912 . . . 359,
	" 1913 . . . 513, (do 14. září).

Do 10. září zapraveno bylo za noclehy v chatě 297 K 56 h a vstupného 188 K 60 h. Jak patrné, byla chata letos zvlášť hledaným východiskem k četným túrám. Hospodářství vedeno bylo manžely Krčovými vzorně; celkový příjem v chatě, připadající odboru obnášel 643 K 63 h, vydání 307 K 71 h. Jak známo, jest chata v každý čas opatřena čerstvým masem, mlékem a dobrým sklepem; z té příčiny odbyt konserv slabý; z těch nejlépe šly studená šunka, vepřové se zelím, pražské párky, paštiky, vepřový jazyk, držky, sardinky.

Prodej pohlednic spolkových s uznáníhodnou ochotou obstarávala po celou sezonu slečna Věra Kruisová a poslední týden slečna Hana Jedličková, u Makekú pak slečna M. Gebauerová, jimž odbor náš jest vřelými díky povinnen. Stráženo letos v Jezersku za pohlednice 308 K 07 h, na chatě 44 K 16 h, úhrnem 352 K 23 h. K výnosu přispěly nové krásné pohlednice, zhotovené firmou Dvořák dle skvostných negativů pana JUDra. B. Jedličky a prof. dra. E. Babáka. Došlo 10 různých serií sice teprve ku konci srpna, ale byly v několika dnech rozebrány. — Celkový příjem odboru našeho v Jezersku činil 1.113 K 60 h, vydání 1.040 K 91 h. V příjmu jsou zahrnuty dary ve prospěch chaty, (pan Albrecht Chvála 20 K, paní M. Bobková 10 K), výtěžek dražby darovaného ovoce panem prof. dr. Tillem po 60 K a j.

NOVÁ CESTA NA RINKU v Saviňských Alpách bude nákladem našeho odboru ještě letos, pak-li jen poněkud pohoda dovolí, dohotovena. Pracují na ní tři dělníci za vedení Ošipova od konce června a dospěla v polovici září až pod štít. Ze $\frac{1}{6}$ jde ve skále, která musela být většinou odstřelována; drátěná lana zapuštěná jsou dosud v délce 20 m., a dalších 100—150 m. se upevňují, tak že všechny srázy budou dobře zabezpečeny. Vedle toho zapuštěny byly do skal desítky klínů a lžic železných k usnadnění výstupu. Při pochůzce dne 13. září schválena cesta až na jedinou asi 30 m. dlouhou trať, vedoucí ve výši 2.200 m. skalní strží, kde do pozdního léta bývá strmé sněhové pole.

Zde stezka přeložena bude do skal, čímž ušetří se turistům nepříjemný výstup strmým a v ranních hodinách obyčejně zledovatělým sněhem. Celá cesta vede nádhernou scenerií alpskou s dalekými výhledy a stane se již proto vyhledávanou túrou. Ze Saviňského sedla dospěje se nyní na štít Rinky za 1 hod. 20 m., tak že túry z Jezerska směřující k horám za Kamnickým sedlem, budou nejméně o 2 hod. zkráceny. Cesta počíná na sedle v bezprostřední blízkosti příští české chaty, s jejíž slavností se jarem započne.

NOVÝ VÝSTUP NA BABU zdařil se 10. září panu okres. soudci J. Matušovi a JUC. B. Jedličkovi přímo ze závěru Horní Kočny příkrou západní stěnou Velké Baby. Výstup vyžadoval 8 hodin nepřetržitého šplhání, při čemž překonány byly musely nesnadné traversy a četné převisy. Oba turisté připověděli naší redakci podrobné vyličení zajímavé své cesty.

MRZLA GORA. V minulém ročníku popsal dr. K. Chodounský nový výstup severozápadní stěnou, ku které se dospělo dlouhým, pro ssutky velice nepříjemným kuloárem se sklonem příkrým. Pan okres. soudce J. Matuš propátral celý okolní terrain a zdařilo se mu konečně najít novou spojku k oné stěně, vedoucí přímo k dolnímu konci zmíněného kuloáru. Spojka ta počíná hned za poslední kosodřevinou na značené cestě od Mrzlého dolu, (kde dlužno odbočiti v levo) a vede v snadnějších skalách téměř horizontálně k samému konci onoho kuloáru, který se tedy úplně ušetří a vedle toho neztrácí turista, jde-li onou spojkou ničeho na výši. Cesta zůstane vyhrazena pouze úplně trenovaným turistům a proto byla označena pouze v střední trati — kdežto vstup a vyústění k vrcholu z dobrých příčin neoznačeno.

METEOROLOGICKÁ STANICE NA OBIRU nadána byla vídeňskou akademií věd podporou 4.000 K na vědecká bádání týkající se zemského magnetismu, elektřiny vzduchu a meteorologie. Šetření vědecká prováděti bude adjunkt ústředního ústavu meteorologického ve Vídni, soukromý docent dr. Wagner, jenž od letošního podzimu po celý rok bude za tím účelem dlít na vrcholu Obiru.

SAVINJSKA PODRUŽNICA S. P. D. měla valnou hromadu 26. července v Celji. Odbor má sedm chat a osmou se chystá stavěti; vše to při nepatrném počtu členů (174) a dosti skromných prostředcích. Energie odboru a zejména předsedy p. Fr. Kocbeka zasluhuje obdivu. Zpráva uveřejněná v Planinském Vestníku stěžuje si do zanedbaných komunikací v šlyrské části Saviňských Alp. Marň se povolane osoby domáhaly stavby silnice ze Solčavy do Logarského údolí (pro nedělnost sněmu nebylo prostředků), podobně nedošlo ani na telegrafní spojení Solčavy s Ljubnem, ani automobilového s Rečici na Paki. Silniční spojení Logarské doliny s Belou a tím s Jezerskem naráží na odpor Němců, kteří chtějí, aby silnice byla vedena přes Pastirkovo sedlo do Železné Kaple.

KORITNICKÁ CHATA byla až do 10. září t. r. navštívena 65 osobami, jednou osobou více než loni. Chata je nově opatřena třemi skládacími lůžky a dalšími rezervními zíněnkami, takže tam může poho-

dlně nocovati 12 osob. Hospodářství vedla letos Kateřina Strukeljová ze Spodnjihu Logu k plné spokojenosti všech návštěvníků.

NOVÉ SPOJENÍ KORITNICKÉ CHATY S POSÁVÍM. Není vlastně zcela nové toto spojení, jde jen o variantu stezky z Koritnice na sedlo Puncu. Ale tato část cesty liší se zcela od bývalého výstupu, takže směle možno mluví o nové stezce. Stará stezka z Koritnice na Puncu vedla ze ssutkového dna údolí do strmého sněhového žlabu, odtud zabočila vpravo na skalní pilíř a po něm stoupala, až dostihla závratné, úzké římsy, kudy téměř horizontálně se přešlo do ssutkových svahů pod sedlem. Byl to směr, kudy i dříve bez cesty chodívali domácí lidé na Puncu; ale nepříjemným zůstal při něm vždy pochod po strmém sněhu, kde stezka ovšem nemohla býti upravena, a pak mnohým i závratný přechod po úzké horizontální římsce vysoko v stěně Konce. Náš odbor uvažoval dlouho, jakým způsobem bylo by možno tyto nevýhody odstraniti, a rozhodl se konečně užití varianty, známé některým lovcům a pastýřům, která miji i sniž i horní římsu. Od míst, kde vstupuje se do sněhového žlebu zabočí se vpravo podél skalní stěny na širokou horizontální římsu, která vede daleko do kouta mezi Konc a Jalovec, a přejde až pod hladké skalní stupně, nad kterými šíří se veliké ssutkoviště až k samému sedlu. Dříve užívalo se směru toho zřídka, poněvadž římsa na jednom místě přecházela v hladké plotny, a pak v další části cesty bylo nutno strmý, vysoký, skalní stupeň obcházení daleko až do stěn Jalovce. Dnes však již upravena zde pohodlná cesta, jež římsu samu přechází bez obtíží; kde dříve hladké plotny nutívaly k opatrnosti, umožňuje postup bez námahy několik odstřelených skal a drátěné lano. Zacházku do stěn Jalovce ušetřuje veliká prasklina — mírně strmý komín, rozrývající téměř celý onen hladký skalní stupeň o výši víc jak sto metrů. Tudy jako po velkolepém schodišti stoupá nyní stezka vzhůru po kamených schůdkách, jednak vytesaných do skály, jednak uměle narovnaných; jako zábradlí slouží nám drátěné lano, sledující stezku od míst, kde odbočí s římsy, až do chvíle, kdy vstoupí na ssutkoviště a za nedlouho se připojí k stezce staré (která vyjde sem ze skalní stěny Konce), aby s ní společně dosáhla nejvyššího bodu sedla. Skalní scenerie jak spodní římsy, tak onoho stupně je úchvatná, a stezka sama připomíná živě triglavskou stezku přes Drag, vyniká však nad ni ještě mnohem více, že stupeň, který překonává, je mnohem vyšší a imposantější, jakož i tím, že vede déle romantickými skalními partiemi. Vůdce Černuta, který stezku na návrh dra Dvorského a dra Čermáka stavěl, provedl úkol svůj neobyčejně šťastně. Prvním turistou, který stezky — až dosud neoznačené¹⁾ — jako přechodu užil, byl člen našeho odboru p. řed. Pilát. Stezka je tak pěkně stavěna, že dobrý turista po ní dospěje za 2½ — 3 hodiny z Koritnické chaty až k salaši pod pramenem Sávy—Nadiže v Plánici. Č.

¹⁾ Označení barvou provedl p. Černuta teprv po úplném dokončení všech zabezpečujících opatření (lan a skob) na sklonku léta.

Literatura.

ANNA ŘEHÁKOVÁ, NA HORÁCH. Obrázky ze slovinských Alp. Vyšlo jako 52. svazek sbírky: „Osení, knihy mladých čtenářů“, vydávané Topičem, r. 1913. — Řada prostých obrázků ze slovinských hor tvoří obsah knížky nevelké, ale jistě milé a jímající tou životní láskou k přírodě, a mluvící jednoduše a tím i srozumitelně k duši mladých čtenářů, jimž kniha určena. Úkol, vylíčit našim dětem, vyrostlým většinou v rovinách neb mírných pahorkatinách život velehor, je jistě velmi nesnadný. Forma povídek, v něž velkány jaksí jako by mimochodem drobtý poučení, je jistě formou nejvhodnější a nejpoutavější. Mládež doví se o zlatém srdci prostých horalů, kteří zlé dobrým splácejí (Odvěta lovce Smoliny), kteří milují bez míry svoje rodné hory přes všechno utrpení, jehož jim jsou zdrojem (Jak Fran Zvonar hory miloval), a při tom pozná i jejich těžký život (Jak Fran Zvonar hory miloval, Na salaši) v boji s rozpoutanými živly, které jako vyšší, neúprosná moc zasahají do osudu jejich (Laviny, Když hory jdou). Ličení krajinných krás Gorenjska, okolí Triglavu s hlubokým Vratským údolím, okolí tichých Klanšských jezírek pod Mangartem, Trenty a jiných zákoutí slovinských Alp jistě nezůstanou bez dojmu na vnitřní fantasi děti. Celá kniha prozrazuje, že pisatelka hledí vzbudit u mládeže zájem o hory, které sama má v lásce; láskou tou vsuťku je provanuta celá kniha od první stránky až do poslední. Myslím, že nejen mládež naše, ale i mnohý ze starých alpských rád ke knížce sáhne za zimních večerů, kdy vzdálen hor může jen oživovat vzpomínky na chvíle, v nich zrávené a prožité. Č.

Různé zprávy.

ITALSKÁ VÝPRAVA DO HIMALAJÍ A KARAKORAM dorazila, dle zprávy nám zasláné, v prvních dnech září do Srinagaru (v Kashmiru).

V NĚMECKÉM A RAKOUSKÉM ALPSKÉM SPOLKU je nyní pozorovati tendenci, aby nebylo zřizováno mnoho nových chat a cest, nýbrž aby dosavadní byly řádně upraveny a dobře udržovány. Ústředí spolku chce za tím účelem zavést zvláštní kontrolu. Snaha ta jeví se i v rozpočtu na rok 1914, kde se dostalo podpory pěti novým chatám a dvaceti čtyřem starým. Tendence tato je správná potud, že cesty třeba zříditi a udržovati tak, aby zkušenému byly vsuťku bez nebezpečí schůdní anebo raději nezřizovali žádných. Při chatách ovšem jde namnoze jen o ústupek pohodlí rostoucím davům návštěvníků a ovšem též o stránku obchodní. Některé menší subvence jsou určeny též na úpravu zvláštních místností pro turisty zimní.